

Secundus

verbo ipso atque ipsa sapientia dei: per quam facta est anima crediderunt: cum sit illa non inuisibilis tamen quae et anima est: si etiam incommutabilis quae anima non est. Eadem quippe incommutabilitas eius commemorata est: ut diceretur in se ipsa manens: inouat omnia. Et isti quod de ruina erroris sui diuinae scripturarum testimonijs quae si fulcire conantes: adhibent pauli apostoli sententiam: et quod dictum est de vno solo deo: in quo ipsa trinitas intelligitur tamen de patre: non et de filio: et de spiritu sancto dicitur. I accipiunt. Regia autem seculorum immortalis: inuisibilis: soli deo honor et gloria in secula seculorum. Et illud aliter. Verus et solus potens rex regum: et dominus dominantium: quod solus habet immortalitatem: et lucem habitat inaccessibilem: quem nemo hominum vidit nec videre potest. Hec quae admodum intelligentia sint: iam satis nos disseruisse arbitror.

De his qui filium voluit etiam ante carnem assumptionem fuisse mortalem: ut solus patris immortalitatem habere credat.

La. IX

Et illi quae ista non de filio nec de spiritu sancto: sed tamen de patre accipi voluit: dicunt visibilem filium non per carnem de virgine assumptam: sed etiam antea per seipsum. Nam ipse inquit appuit oculis patrum. Quibus si dixeris: Quod est visibilis per seipsum filius: sic sequitur et mortalis per seipsum filius: ut ostendat vobis quod tantummodo de patre vultis intelligi: quod dictum est. Qui solus habet immortalitatem.

Nam si propter carnem susceptam mortalis est filius: propter hanc finitum ut sit et visibilis. Respondent: nec propter hanc mortalem se filium dicere: sicut et ante visibilis: ita et ante mortalem. Nam si propter carnem filium dicitur esse mortalem: iam non pater sine filio solus habet immortalitatem: quod et verbum eius: per quod facta sunt omnia: habet immortalitatem. Neque enim quod carnem assumpsit mortalem: ideo amisit immortalitatem suam. Quis quidem nec ante huiusmodi accidere potuit ut cum corpore moreretur: dicente ipso domino. Nolite timere eos qui corpus occidunt: anima autem non potest occidere. Aut deo etiam spiritus sanctus carnem assumpsit: de quo utique sine dubio turbabuntur.

Si propter carnem mortalis est filius: quomodo accipiant patrem tantummodo sine filio et sine spiritu sancto habere immortalitatem: quando quidem spiritus sanctus non assumpsit carnem: Quae si non habet immortalitatem: non ergo propter carnem mortalis est filius? Si autem habet spiritus sanctus immortalitatem: non de patre tantummodo dicitur esse. Qui solus habet immortalitatem. Quocirca ita se arbitrantur: et ante incarnationem per seipsum mortalem filium posse vincere: quod ipsa mutabilitas non inconuenienter mortalitas dicitur: secundum quod iam et anima deus mortuus: non quod corpus: vnde aliquid altera substantia mutatur et vertitur: sed in ipsa sua substantia quod quid alio modo nunc est aut fuit: secundum id quod destitit esse quod erat: mortale dephedit. Quia

itaque inquit ante quam natus esset filius dei de virgine maria: ipse appuit patribus nostris: non in vna eademque specie: sed multiformiter: aliter atque aliter. Et visibilis est per seipsum: quod non dum carne assumpta: substantia eius conspicua mortalibus oculis fuit: et mortalis in quantum mutabilis. Ita et spiritus sanctus: quod alias columba: alias ignis appuit. Unde non trinitati autem: sed singulariter et proprie patri tantummodo conuenit quod dictum est. Immortali inuisibili soli deo: et quod solus habet immortalitatem: et lucem habitat inaccessibilem: quem nemo hominum vidit: nec videre potest. Omissis igitur istis: quod nec ante substantiam inuisibilem nos se potuerunt: vnde longe remotum ab eis ut nos sentirent vnum et solus dei: id est patris et filij et spiritus sancti non solum inuisibilem: verum et incommutabilem permanere substantiam: ac pro hoc in vera et sincera immortalitate persistere: nos quod nunquam appuisse corporeis oculis deum: nec patrem: nec filium nec spiritum sanctum dicimus: nisi per subiectam suae potestati corpoream creaturam: in pace catholica pacifico studio requiramus: pati corrigi: si fraterne ac recte reprehendimur: parati etiam si ab inimico: vera tamen dicere: moridemur: utrumque in discrete deo apparuerit patribus nostris ante quam christus veniret in carne: an aliqua ex trinitate persona: an singularim quasi per vices.

An in discrete deus trinitas patribus apparuerit: an aliquid ex trinitate persona. La. X
 L primum in eo quod scriptum est in genesi: locutum deum cum homine quem de limo finxit: rat: si excepta figurata significatio de ut rei geste fides etiam ad litteram teneatur: tractamus: in specie hominis videtur deo cum homine tunc locutus. Non quidem expressis sed in libro positum est: sed circumstantia locutionis id resonat: maxime illo quod scriptum est: vocem dei audisse. Adam de ambulantis in paradiso ad vespere: et abscondisse se in medio ligni: quod erat in paradiso. Deo quod dicitur: Adam ubi es: respondisse. Audiui vocem tuam et abscondi me a facie tua: quoniam nudus sum. Quomodo enim possit ad litteram intelligi talis dei ambulatorio et collocutio: nisi in specie humana: non video. Neque enim dici potest vocem solam factam ubi deambulasse dicitur esse deo: aut eum quod deambulabat in loco non fuisse visibilem: cum et adam dicat quod abscondidit se a facie dei. Quis igitur erat ille: utrumque patris: an filius: an spiritus sanctus? An omnino deo in discrete ipsa trinitas: in forma hominis homini loquatur? Quod textus quod de ipsa scripture nusquam transire sentit a persona ad personam: sed ille videtur loqui ad primum hominem quod dixit. Fiat lux: et fiat firmamentum: et cetera: pillos singulos dies: quem deum patrem solem accipere dicentem: ut fiat quicquid facere voluit. Quia enim per verbum suum fecit: quod verbum eius vnum

1. Thim. 1

Ibidem

1. Thim. 6

Job. 1

Mat. 10

1. Thim. 6

Ibidem

Gen. 3

Gen. 1

Liber

cū filiū eius s̄m rectā fidei regulā nouimus. Si ḡ de⁹ pater locutus ē ad primū hoīem: et ip̄e deambulabat in paradiso ad uesperas: ⁊ ab ei⁹ facie se in medio ligni paradisi pctōr absconderat: cur nō iā ip̄e intelligat appuisse abrae et moysi: ⁊ q̄bus uoluit: ⁊ quēadmodū uoluit p̄ subiectā sibi cōmutabilē atq; uisibilē creaturā: cū ip̄e in seip̄o atq; i suba sua q̄ est incōmutabilis atq; iuisibilis maneat? S; fieri potuit ut a p̄sona ad p̄sonā occulte sc̄ptura transiret: ⁊ cū p̄rem dixisse narrasset. **Fiat lux ⁊ c.** **Ubi-5** q̄ p̄ uerbū fecisse cōmōrat: iā filiū indicaret loq̄ ad p̄mū hoīem: nō apte hoc explicās: sed eis q̄ possent intelligendū intimans. **Qui ḡ** habet vires: quib⁹ hoc secretū possit mentis acie penetrare: ut ei liq̄do appareat: vel posse etiā p̄rem: vel nō posse nisi filiū: vel etiam sp̄s̄ sanctū: p̄ creaturā uisibilē hūanis oculis apparere: p̄gat i hec scrutāda: si p̄t: etiā uerbis enūciāda atq; tractādo. **Res tñ q̄tuz** ad hoc scripture testimoniū attinet: ubi de⁹ euz hoīe locut⁹ est: q̄tū estimo occulta ē. **Quia** etiā: utz soleret adā corporeis oculis deū uideri: nō euidēter apparet: cū p̄sertim magna sit q̄stio: cuiusmodi oculi eis apti fuerint: q̄n ueritū cibū gustauerūt. **Ibi** em̄ ante q̄ gustassent clausi erant. **Illud** tñ nō temere dixerit: si paradisi corpale quendā locū: illa scriptura in sinuat: deambulare ibi deū: nisi in aliq̄ corporea forma: nullo mō potuisse. **Itā** ⁊ solas uoces factas q̄s audiret hō: nec aliquā formāz uideret: dici p̄t: nec qz scriptū est. **Abscōdit** se adā a facie dñi: ⁊ trino sequit ut soleret facie ei⁹ uideri. **Quid** si em̄: nō qdē uideri ip̄e poterat: s̄ uideri ip̄e metuebat: ab eo eui⁹ uocē audierat: ⁊ deambulātis p̄ntiam senserat. **Gen-4** **Itā** ⁊ cayn dixit deo. **A facie** tua abscondā me nec iō fateri cogimur: eū solere cernere facie dei corporeis oculis: in q̄libet forma uisibili: q̄uis de facinore suo: uocē interrogātis secū qz loq̄ntis audisset. **Luiusmodi** aut loq̄la tūc de⁹ exteriorib⁹ hoīm aurib⁹ insonaret: maxime ad p̄mū hoīem loquēs: ⁊ uenire difficile est: ⁊ nō hoc isto finone suscepim⁹. **Uerūta** mē si soli uoces ⁊ sonit⁹ fiebāt: quib⁹ quedā sensib⁹ p̄stia dī: p̄mis illis hoīb⁹ p̄beret: cur ibi p̄sonā dei p̄tis nō intelligā: nescio: q̄n qdē ei⁹ p̄sona ostēdit: ⁊ in ea uoce: cū iesus i mōte corā trib⁹ discipulis: p̄fulgēs apparuit. ⁊ i illa: ubi sup̄ baptizatū colūba descēdit: ⁊ in illa ubi ad p̄rem de sua clarificatiōe: clamauit: ei q̄risum est. **Et clarificauit ⁊ itez clarificabo** Itō qz fieri potuit uox sine ope filij ⁊ sp̄s̄ sancti (Trinitas quippe inseparabilē opaf) sed q̄a

ea uox facta est: que soli⁹ p̄sonā p̄tis ostēderet sicut humanā illā formā ex uirgine maria trinitas opata est: sed solius filij p̄sona est. **Uisibilē** nanq; solius filij p̄sona: inuisibilis trinitas opata est. **Nec** nos aliquid p̄hibet: illas uoces factas ad adam: nō solū a trinitate factas: intelligere: s̄ etiam p̄sonā demōstrātis eiusdē trinitatis: accipere. **Ubi** em̄ cogimur: nō nisi p̄tis accipere: ubi dictuz est. **Illic** ē fili⁹ **Abat-3** meus dilectus. **Nec** enim iesus etiam spiritus sancti fili⁹: aut etiā su⁹ fili⁹ credi aut intelligi potest: ⁊ ubi sonuit. **Et clarificauit ⁊ iterū** **Job-12** clarificabo: nō nisi p̄tis p̄sona fateamur. **Res** p̄tio quippe ē ad illā dñi uocē: qua dixerat. **Pater** clarifica filiū tuū: qd nō potuit dicere **Ubi-5** nisi deo patri tm̄: nō et spiritui sancto: cui⁹ nō est fili⁹. **Illic** aut ubi scriptū est: et dixit dñs de **Gen-3** us ad adā. **Lur** non ip̄a trinitas intelligit: nihil dici p̄t: **Similiter** etiā qd scriptū euz. **Et** **Jbidē-12** dixit dñs ad abraā. **Exi** de terra tua: ⁊ de cognatione tua: ⁊ de domo p̄tis tui: nō est apertū: utz sola uox facta sit ad aures abrae: an ⁊ aliquid oculis eius apparuerit. **Paulo** post aut aliq̄to apti⁹ dictū ē. **Et uisus** ē dñs abrae **Jbidē** et dixit illi. **Semi** tuo dabo terrā hāc. **S; nec** ibi exp̄sum est: in qua specie uisus sit ei dñs: aut utz pater: an filius: an sp̄s̄ sanct⁹: uisus sit. **Nisi** forte iō putant filiū uisum esse abrae qz non scriptū est: uisus est ei deus: sed uisus est ei dñs. **Tanq̄** em̄ p̄prie uidet fili⁹ dñs uocari: dicente ap̄o. **Itā** ⁊ si sunt qui dicunt dñi **1-Loz-8** siue in celo: siue in terra: sicuti sunt dñi multi: et dñi multi: nobis tñ vnus deus pater: ex q̄ omnia: ⁊ nos in ip̄o: ⁊ vnus dñs iesus xp̄s: p̄ quē oia ⁊ nos p̄ ip̄m. **Sed** et cū de⁹ p̄ multis locis inueniat dictus dñs: sicuti ē illud. **Dñs** dixit ad me fili⁹ meus es tu: ego hodie genuite. ⁊ illud. **Dixit** dñs dño meo: sede a dextris meis. **Lū** etiā sp̄s̄ sanct⁹ dñs dicit inueniat: ubi ap̄lus ait. **Dñs** aut sp̄s̄ ē. **Et** ne q̄sq; arbitret filiū significatū: et iō dicitū sp̄m p̄pter incorporeā subam: secus cōtexuit. **Ubi** aut sp̄s̄ dñi: ibi libertas. **Spiritu** autē dñi nemo esse dubitauerit sp̄s̄ sancti. **Nec** hic ergo euidēter apparet: utz aliqua ex trinitate p̄sona: an deus ip̄a trinitas: d quo vno deo dictū est. **Dñm** deū tuū adorabis: ⁊ illi soli seruiēs uisus fuerit abrae. **Sub** ilice aut mābre: tres viros uidit: quib⁹ ⁊ iuitatis hospicioq; susceptis et epulantib⁹: ministravit. **Sic** tñ scriptura illā rem gestā narrare cepit: ut non dicat: uisi sunt ei tres uiri: s̄ uisus ē ei dñs. **Atq;** inde cōsequenter exponens: quō ei sit uisus dñs: atrexit narrationez de trib⁹ uiris: quos

Deut-6
Ge-18

Secundus

abraam p pluralē numex inuitat: vt hospitio suscipiat: et postea singularit̄ sicut vnū alloq̄tur. Et sicut vn̄ ei de Sara filiū pollice quē dñm dicit scriptura: sicut in eiusdē narratio- nis exordio. Elifus ē inq̄r dñs abrae. Inui- tat ergo et pedes lauat: et deducit abeuntes tanq̄ hoies. Loquit̄ aut̄ tanq̄ cū dño deo: si- ue cū ei p̄mittit̄ filiū: siue cū ei sodomē immi- nens interius indicat̄.

De tribus viris abrae visis quibus sicut cū domino loquitur La. XI

On parua neq; transitoria p̄sidera- tionē postulat iste scripture locus. Si em̄ vir vnus visus fuisset: iam illi qui

dicunt: et p̄s̄ de v̄gine nasceret̄ p̄ suā subaz visibilē filiū: qd̄ aliō q̄ ip̄m esse clamarēt: qm̄ de patre inquit̄ dicit̄ ē. Inuisibili soli deo? Et tamē posse adhuc q̄rere: quō ante susce- ptā carnē: habitu est inuentus vt hō: qm̄ qui- dē ei pedes lori sunt: et humanis epulis epu- latus ē. Quō istud fieri poterat: cū adhuc in forma dei esset: nō rapinā arbitrat̄ eē equal̄ deo? Nunquid em̄ iā semetip̄m exinanierat: formā accipiēs in similitudinē hoim̄ factus: et habitu inuentus vt hō? Luz h̄ fecerit per partū virginis nouerimus. Quō igit̄ ante- q̄ hoc fecisset: vt vir vn̄ apparuit abrae: an illa forma vera nō erat? Possem ista q̄rere: si vir vnus apparuisset abrae: idēq; dei filius crederet̄. Lū x̄o tres viri visi sunt: nec quis- quā in eis vel forma vel etate vel pt̄ate ma- ior ceteris dicit̄ est: cur non hic accipiam? vi- sibiliter insinuat̄ p̄ creaturam visibilē trini- tatis equalitatē: atq; in tribus p̄sonis vnā eandemq; substantiā. Nā ne q̄s̄ putaret sic intimatū vnū in tribus fuisse maiorē: vt eum dñm dei filiū intelligendū: duos aut̄ alios an- gelos ei? qz cum tres visi sint: vni domio illic loquit̄ abraam: sancta scriptura futura tali- bus cogitationibus et opinionib; cōtradice

Gen. 19 do: nō p̄termisit occurrere: quādo paulo post duos angelos dicit̄ venisse ad loth: in quib; et ille vir iustus qui de sodomoz incēdio me- ruit liberari: ad vnū dñm loquit̄. Sic em̄ scri-

Gen. 18 ptura loquit̄ dicens. Abijt aut̄ dñs postq̄ ces- sauit loqui ad abraam: et abraam reuersus ē ad locum suum.

De duobus angelis qui humana forma apparuerunt loth: et in quibus dñs singularit̄ ter appellatur. La. XII

Gen. 19 Enerūt aut̄ duo angeli in sodomis vespere. Hic aut̄ attentē cōsideran-

Gen. 18 dū est: quod ostendere instituit̄. Luz tribus certe loquebat̄ abraaz: et eū dñm sin-

gulariter appellauit. Forte inquiet aliquis: vnū ex tribus agnoscebāt dñm: alios aut̄ du- os angelos eius. Quid sibi ergo vult: qd̄ cō- sequēter dicit̄ scriptura. Abijt aut̄ dñs postq̄ Gen. 18 cessauit loquens ad abraaz: et abraam reuer- sus est ad locū suū. Enerūt aut̄ duo ange- Ibi dē. 19

li in sodomis vespere. An forte ille vnus ab- scesserat: qui dom̄ agnoscebat̄ in trib; et duos angelos qui cum illo erant ad cōsumē dā sodomā miserat̄. Ergo sequētia videam?

Enerūt inq̄r duo angeli in sodomis vespere Ibi s̄

Loth autē sedebat ad portā sodomoz. Et cum vidisset eos loth surrexit in obuiam illis et adorauit in faciē sup̄ terram et dixit. Ecce

domini: diuertite in domū pueri vestri. Hic manifestum est et duos angelos fuisse: et ho-

spitiū pluraliter iuitatos: et honorifice appel- latos dominos: cum fortasse homines puta-

rent. Sed rursus mouet: qua nisi angeli dei cognoscerent: nō adoraret loth in faciē sup̄

terram. Cur ergo tanq̄ tali humanitate in-

digentibus: et hospitium prebetur et victus. Sed quodlibet hic lateat: illud nūc qd̄ susce-

pinus exequimur. Duo apparent: angeli am- bodicunt̄: pluraliter iuitant̄. Tanq̄ cū duo-

bus pluraliter loquit̄: donec creatur a sodo- mis. Deinde sequit̄ scriptura: et dicit. Et fa-

ctū est postq̄ eos eduxerūt foras: dixerunt. Saluās salua animā tuā ne despereris retro

neq; stes in hac vniuersa regiōe. In montez vade: et ibi saluaberis: ne forte cōprehēdaris.

Dixit aut̄ loth ad eos. Rogo dñe: qm̄ iuenit puer tuus an te miscōiam: et. Quid ē h̄ qd̄ dixit ad eos. Rogo dñe: si iā ille discesserat qui dñs erat: et angelos miserat. Cur d̄. Rogo dñe: et nō rogo domini. Aut si vnū ex eis vo-

luit appellare: cur ait scriptura. Dixit aut̄ loth ad eos: rogo dñe: qm̄ iuenit puer tuus ante te miscōiaz: an et hic intelligim; in plū nūero du-

as p̄sonas. Lū aut̄ idē duo tanq̄ vn̄ cōpel- lant̄ vni; sube vnū dñm deū: s̄ q̄s duas p̄so-

nas h̄ intelligim;: an p̄ris et filij: an p̄ris et spūs sancti: an filij et spūs sc̄i? Hoc forte cōgruentē qd̄ vltimū dixi. Missos em̄ se dixerūt: qd̄ d̄ fi-

lio et d̄ spiritus sancto dicim; Nā p̄sem missuz nusquā scripturaz nobis occurrit.

De visione moysi qui deū vidit in oreb; ignem in rubo. La. XIII

Moses autē quādo ad pplm̄ israel ex egypto educendū missus est: sic ei dominū appuisse sc̄ptū ē. Pascebat

inq̄r oues ietro soceri sui sacerdot; madian: et egit oues in desertū: et venit i mōtē dei oreb;

Appuit autē illi angel; dñi in flāma ignis de- b 4

Ibidē

Ibidē

Exo. 3